

ШЫҢ

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТ ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1925 чылда
түндүктөгү

1961 ч.
СЕНТЯБРЬ
2
СУББОТА

№ 207 (4997).

Өртөө 2 көп.

Конго Республиканың Премьер-министри дээргү Сирила Адулага

Конго парламентинде Силерни Конго Республиканың чыңаңгы баштыгынын бедек албан-дужуалына баштап берди. Силерге бо телеграмманы чорудар болган ол таварыганы ажылаган алган. Африкага болган бүгү делегейге тайбыны бажылаарынын эрге-ажыктарына дүжүп турар. Конго куруенина хамарышпас чоруй болган чыңгыс-эви бажылаарына чедишкенин берди болуру Силерниң бодунарга. Конго Республиканың чыңаңгы болган чоңунга күзүенини илереди алдарды болдум.

Силерниң баштап турар чыңаңгы улуг патриот Патрис Лумумбаның баштап турганы Конго Республиканың баштайгы топ чыңаңгы салгакчы болур дээр.

Иңиң дугайында республиканың дээди хоолжуудулаагы органын—парламентиниң шийтирин барымдааладышкан, Совет чазак бола Конго Республика-биле дипломаттыг харылаалары тударын үргүчүлээр болган ден эгерлерге, дээр болбас эргени хүндүлээрине база иштик херектеринге холгаарлавынга үндөсү, бистиң чурттарымыстың аразына майралдыг харылаалары база бот-бодун билчир чорукту хөгжүдеринге бодунун талазын күженишкенин салыр апаар деп мезегел тур.

Хүндүктел-биле Н. ХРУЩЕВ.
ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы.

ПЛАНДАН АЖЫР 10 ТОННА ДУКТУ САДАР

Тес-Хем район курунеге дук садырымы чып панын хуусаа бетине күстөк. Бо дугайына районун кода ажы-агыйның бажы-шичкелерин СЭКП обкому болган облуккуссом байыр чедирбашаа, курунеге дук садырын уламчлаар дээр районун инициативаны дегкип, пландан ажыр 10 тоннадан өзөөш эвес дукту садып, эйт, сук садырыны чып хуузалгелерин хуусаа бетинде күстөк, мал чедиринеге беттелкени эң чооку хүндерде доолу, оң-биле СЭКП-ниң XXII съездинге төлөтүп ужуражыр дээрликте бажыг бүзүренин илереткен.

СОВЕТ ЧАЗАКТЫҢ МЕДЕГЛЕМИ

Улустар амгы үеде НАТО-нун шериг бөлүгүлениң политиказын улам өзүп турар агрессия чоруйуну керечин болуп турар. Американы Каттышкан Штаттары болган оларнын эвилектери боттарынын шериг машиназын дугуон улам күштү-биле долган, эндере чепселенишкенин түрүп көрбөс хем чөпте чедир үрдүдүрүп, армияларынын санын көүдөдүп, делегей байдалында дүжүктүгү чорукту өт үнерине чедир турарлар.

Эрек чүдө четкен дээр, Герман Демократтыг Республика-биле тайбыны керезин чарынагы харым кылдыр АКШ-тын болган оң-биле эвилекчи чурттарынын удурутчу ажыдакчылары боо-чепсетки холга туткан, дайыны өскүрүлгө чедир кыжынып турар апаганар.

Сеизидирни бодурубай барып терде шыдавас ол фактылар турда, кандыг-даа агрессор, бир эвес ол хаддашкын кылдыры аралдажыр болза, ову айыл чок болдулар үндөдө бурн бетлеккен-биле эрге-жүтүлүс бүгү хемчеглерин алыр болурун хүлээлгези кылдыр Совет чазак санап турар. Дайынчы техника талазы-биле бодунга артык күштү хандырып алган, Гитлериниң ССРЭ-ге халдааны Ада-чуртууну Улуг дайынынын баштайгы айларынын талазы кижилеринин меделеринде ам-даа чак хевээр, иччангаш дуу ам бодуну болбас. Моон ужурунда ССРЭ-нин айыл чок чоруйун бажылаар талазы-биле чамдык чүгүлү хемчеглерин Совет чазак апаганар. Ол-ла чылдагаан-биле, айтыртымы ханымы-биле болган бүгү талазы-биле бодунун көргөниниң соонда — адролуң чепсетки шенелде-шичкелди частышкынарын чорудар деп шийтирин Совет чазак хүлээп алган.

Бо чүгүлү бажымын эргежок чүгүлүс болган харымсалгытын бүрүн-биле меделер байланыш, бистиң бөмүрүлгөчүлүс чүс-чүс милдин чурттакчылары делегейин үшкү дайыны таварыштырып болур талазын чылдыр төлөдө бүгү чурттарын кылдыр деп чак чыгыс кандыг сорулгагы бо шийтирин утказын болган ужу-дуузын совет уауска база бүгү кийи төрөгөтенге тайлыбырларын эргежок чүгүлү деп Совет Эвилелиниң чазак санап турар.

Делегейин чак дайыны бетлекеп турар кижилер болза, бир эвес чак дайын өскүрү берсе, ол термоядролуң чепсек хереклетинин эрге бээр ийик деп бодалды непереди турарлар. Иччангаш ол дээрде улустарын мезгелсөө чорук-тур. Дайынын өртүн баш бурунгар айтып каан кызыгарларга доктадып шыдавын турганын төгүнуң дурдулгалы өөрөдөп турар. Дайынгар боттары көргөч чок кандыг-дошкун хоойлулары болур. Бодунун хал-жанын чуртун дискте кырына салгүртүр, апаа бодуну күзөл-соруун дөгөөр дээр агрессорлар дайынын өскүрү болбай. Иччангаш-даа боду аштырышкан таварышта халдан чуртунга оң бетлекеп турган хуузалгы оон бодунга база оонажы баар дээрин агрессор билер. Оон ужурунда дайында киржин турар күрүсө бүрүзү, оон халдааны-даа, камгалынын турары-даа хамача чокка, ичкелгези чедир айыр дээр чүгүлүс камнапас болган дайыны чорударына оон бодунга бар бүгү чепселерин ажыктапкан база чыгылаваан шаанда, бодунун аштырышкынын хүлөп шыдавас. Иңиде байдал турда эгезинде шоолуг эвес-даа болган дийик, чепсетки кандыг-даа үскүлгөшкенин олте адролуң чепсетки күрүлөөр кири тырттары бээр болза, ол чылаш чокка бүгү-нигизиниң ракеталар-адролуң дайыны болуп шилчир бээр ийик.

Бодунун чуртунга дайынын чокка чак көргөн болган чүгү-биле-даа денээр аргажок чидирилген-биле дайынын катан тургузуп алган совет кижилерге эндере чепселенишкенин уттарыныче, хыдыкчы дайынгарлар кезе-мөнгөдө адырыныче улустарын күзүлери оңа чок болган билдинер. Иччангаш-даа термоядролуң каш бөрбөк бомбаларын кижилерге дүжүп болуру ышкан миды халаша бодарга, эргек дайынгарга кижилерин көрүп эртен бергедери икестели бээр апаар. Иччангаш бөгүн улуг күрүсөлериң шыгаанда он-он, чүс-чүс эвес, харын муң-муң бомбалар бэр болот. Адролуң чепсетки күрүлөөр бирезин болуп турар Совет Эвилели болза чепсетки чак хевир-леңинин ургелдечи күжүнүн дугайында, термоядролуң окталышкынарын хараадаа черинге чедир чепсек-хевирлерин дугайында болган ыңдыг чепсетки ажыктарынын уржуктарынын дугайында ортен болган техника талазын чедир билгилерин мөңөпөп алган, чың-

чанган амгы үенин дайынынын байдалын ол бөрүн билеп турар.

Чепселенишкенин бүгү-нигиз болган бүрүн дүжүрү дээр, атомун чепсетки шенелдерин соксадыр дээр бодунун үнүн совет күрүсө бир дугаар көдүргөн. Ол сорулгагы чедир аларын хандырып турар тодаргай саналдарын Каттышкан Нацпарлар Организациязынга чугаалажып көрү-биле каш уда ол киргезе. Каттышкан Нацпарлар Организациязынын индиринден Совет чазактын баштыгы Н. С. Хрущевтун чачааларына болган чугааларына, чугаалажышкынын столуна олуртуканда кая-даа социалистик лагеринин төлөөкчелери барын талакы чурттарынын төлөөкчелери-биле ужуражып, чепселенишкенин бүгү хевирлерин — сөөлү бөмбөгү болган сөөлү саварыга чедир кезе-мөнгө болган делегейиң шыгыны контрол-биле ууткаар, армиялары — сөөлү солдат чедир тардыр болган кол штабтарына база шериг албан черлерин бүрүн-биле дүжүрү дугайында Совет Эвилелиниң ак-сеткилдиг болган чүгүлүгү кыйгырылары чөр болганга дыналып турган.

Бир эвес АКШ-тын, Англиянын, Франциянын болган барыны талакы шериг бөлүгүлөрдүн кезигуенери чамдык эске-даа күрүлөөрүн чазактары чүгө ол дугайында күзөлдү харыны илереткен чүдө болза, кижик төрөгөтен бөгүн-не боо-чепсек болган армиялар чок делегейге чурттан болуп турган деп санаар болза хөрөмчө чок болур.

Чепселенишкенин дүжүрү дугайында дугуржула чедип аларында моондак болган контрол дугайында айтыртыны Совет Эвилелиниң болган барыны талакы күрүлөөрүн алыгды кылдыр көрүп турары болур дээр чегези-биле чепселенишкенин дүжүрүниң уурданышкынарын апаар чазактар турарлар. Күрүлөөрүн эң-не үндөзүн эрге-ажыктарына — оларын айыл чок чоруйуну эрге-ажыктарына дээр бээр чепселенишкенин дүжүрүниң делегей контролон тургузары — нарын болган берге херек дээрин кым-даа ыңдыг эвес дивейн турар. Контрол дугайында айтыртымын-ла хей-хей чылдар чепселенишкенин дүжүрү дугайында дугуржула чедип аларынын орунуга моондак болуп турган. Ол чүгө ычпач барган дээр, чепселенишкенин дүжүрү талазы-биле кандыг-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

Херектин шуут бодун — чепселенишкенин дүжүрүн бодун күш чок кылдыртпас төлөдө, барыны талакы күрүлөөрүн делегей контролонун дугайында кандыг-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

Херектин шуут бодун — чепселенишкенин дүжүрүн бодун күш чок кылдыртпас төлөдө, барыны талакы күрүлөөрүн делегей контролонун дугайында кандыг-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

Херектин шуут бодун — чепселенишкенин дүжүрүн бодун күш чок кылдыртпас төлөдө, барыны талакы күрүлөөрүн делегей контролонун дугайында кандыг-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

Херектин шуут бодун — чепселенишкенин дүжүрүн бодун күш чок кылдыртпас төлөдө, барыны талакы күрүлөөрүн делегей контролонун дугайында кандыг-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

Херектин шуут бодун — чепселенишкенин дүжүрүн бодун күш чок кылдыртпас төлөдө, барыны талакы күрүлөөрүн делегей контролонун дугайында кандыг-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

эвес байдалга таваржы бээр турган ийик. Эске бүгү күрүлөөр адролуң шенелдерин кылдырып ойталап турда, боттарынын эвилекчи — Франция эвес, а ССРЭ-нин эвилекчи, чижээ Чехословакия, термоядролуң чепсетки шенелдерин кылдып турган болза кандыг болбаажы дээрин совет адролуң чепсетки шенелде-шичкелди частышкынарын кайтап алдырып турар, АКШ-та болган Англияда шак ийик кижилер бодоп көрүнуер хазыны.

Иңиде таварышта АКШ, Англия, харын НАТО-нун эске-даа чурттары оңу канчаар көөр деп? Оларын айыл чок чоруйуну эрге-ажыктарына илерей-ле когарал чедир турар ыңдыг байдал-биле олар өтпө-жирер бе? Иччангаш адролуң шенелдерин Чехословакия болган социалистик кандыг-бир эске чурт чоруйун турар эвес, а Франция — НАТО-нун киржиктиң чоруйун турар ышкымы. Бодунун айыл чок чоруйун бажылаарынын талазы-биле харын бажымынын кылдызын деп Совет Эвилелиниң иччангаш негеп болур бе ычпач. Бодунун чоңунун амдырагы эрге-ажыктарынын дугайында болган чуртуун камгалуу аргалынын дугайында жуулу сакгып салышкынын илереди турар чангыс-даа чазак оон өскөр кылдыр арга чок.

Савалда чангылаан турар француз частышкынарын амдында бодунун күчүнүн талазы-биле боолуг-ла улуг эвес-даа болза, оларнын политиктиг чангыс оон хей-кап айымдыг болуп турар. Француз адролуң шенелдеринин частышкынынын чалгып бүгү-нигизин киленишкенин бодурун, чөр бөмбүрүн эң-не ыраак-уаак булунарында кижилерин безин илередиң деген. Адролуң чепселерин шенелдерин кезе-мөнгөдө чок кылдыр сорулгагы салып турган савалдарын чугаалажышкынарын столундан херек кырында ап откытамын, ол чалгып Женевага база-ла чалгып чедип келген. Агрессия шериг бөлүгүлөрдүн НАТО-га Франциянын чазактын ойнап турар ийкейлиг ролу ышкын, адролуң чепсетки шенелдерин оңу үргүчүлээр турар чоруйун хей-хей кижилер Алжире чүдө-бузар колоннадыг дайын-биле болган Тунисте Биерга халдаашкы-биле чөптү холбаштырып турар.

Миды деп айтыры чыраа дүрүм бугаар болур: Каттышкан Нацпарлар Организациязынга болган бүгү делегейин улустарыга дээр, Франция адролуң чепселерин Африка диле чазактың турда АКШ-тын болган Англиянын чазактары чүгү көрүп турганары? Шериг бөлүгүлөрдүн талазы-биле боттарынын эвилекчиңизге савал чедириниң болган адролуң чепсетки шенелдерин оон боттарынын соксадырынын улуу, олар харын-даа Франциянын чазак дегкип, өчөмдөдүп турганар. Адролуң шенелдерин чорутууныче күрүлөөрүн кыйгырып турар КНО-нун Кол Ассамблеязын резолюцияны дедиринден АКШ-тын болган Англиянын ойталап чоруйу бээр ол дугайын четтери-биле бөзүрүлдү херекчел турар.

КНО-нун тура-сорууну улустарын тура-сорууну француз чазак чоомчага албайн турар чоруйу-биле чүгө барыны талакы шериг бөлүгүлөрдүн кезигуенери чамдык эске-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

КНО-нун тура-сорууну улустарын тура-сорууну француз чазак чоомчага албайн турар чоруйу-биле чүгө барыны талакы шериг бөлүгүлөрдүн кезигуенери чамдык эске-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

КНО-нун тура-сорууну улустарын тура-сорууну француз чазак чоомчага албайн турар чоруйу-биле чүгө барыны талакы шериг бөлүгүлөрдүн кезигуенери чамдык эске-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

КНО-нун тура-сорууну улустарын тура-сорууну француз чазак чоомчага албайн турар чоруйу-биле чүгө барыны талакы шериг бөлүгүлөрдүн кезигуенери чамдык эске-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

КНО-нун тура-сорууну улустарын тура-сорууну француз чазак чоомчага албайн турар чоруйу-биле чүгө барыны талакы шериг бөлүгүлөрдүн кезигуенери чамдык эске-даа савалдарын күш чок бодурун кааптарына чылдак кылдыр контролду барыны талакы күрүлөөрүн ажыктап турганында. Олар мурунда-даа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуарыче орадажышкын кылбай турганар. Ол дугайы АКШ-тын президентин турган Д. Эйзенхауэр КНО-нун индиринден эң-не тодаргай-биле чугаалаан, ол апаа чепселенишкенин дүжүрүн контролдуар дугайында эвес, харын чепселенишкенин контролдуар дугайында чугаа чоруп турар-дыр деп шуут чугаалаан болбай.

хүлөп алган чүдө болганда, ол шийтир анаа чик эвес чедип алдынып билдинер. Совет чазак болза чүдө айтыртыны өң-не хынамчыл болган бүгү талазын эргөндө көргөнини түнелинде чүрөңдө саргышкы-биле, харадашкы-биле оңу кылдыр ужурга таварышкан.

Совет чазак ыңдыг бажымы аргажоктан, оон ужу-утказын ол буруну-биле үнөпөп көрүп, империялыг чурттарыны тургузуп турары, делегей байдалын бажымынын-биле кылган. НАТО-нун кол күрүлөөрүн — АКШ-тың, Англиянын, Францияны, ГФР-нин болган ол агрессия блоктун политиказы нигизин-биле оон эске шилтели кылдыр артыгы Совет Эвилелиге бербиң турар.

Чөрби чылдарын мурундагымын ышкын, бистиң Төрөөн чуртувуну кылгаарларынын чогууда дайыны хоралыг булуттары база катан дүрөктөдү. Барын Германиянын болган герман милитаристтерин аггы эвилекчилерин шериг бетлекелдеринин калчараашкыны сиптип турар чорукту совет улус, Совет чак херекке албайн барып шыдавас Чүгө АКШ-тын, Англиянын, Франциянын чазактары эвес, харын база улустары гитлерин халдаашкыдан өзөөш эвес чакыгдан чамдык европа чурттарынын чазактары чак шериг авиаторларыныч кирерине барын-герман дайынгарларга ам боттарынын холдары-биле дуулап турар. НАТО-нун улуг эвес күрүлөөрүн — Бельгияны, Данияны, Голландияны, Норвегияны, Грецияны болган ол шериг блоктун эске-даа киржикчилеринин чазактары Барын Германияны чепселеринин политиказы дээр харымсалга боттарынын уууну база чүктөрү алзар. НАТО талазы-биле боттарынын улуг эвилекчилеринин артынга чаштыны бээр оларга болдумас болган чүдө алыс ужурун өтүр билбө болган айымдыг ол политиказын бүгү-ле ара уржуктары дээр харынын олар база-ла тудар апаар эвеспе.

Аденauer болган оон талазында оон куштер Барын Германияны диктинге чедир чепселенген милитаристч күрүнү кылдыр хуулдарыныч угуланышкынын кылмы болган. Ол күрүнеин шактык политиказын кол сорулгазы — аштыртыны дээр эжең негери болган делегейин ийги дайынын түнелинде Европада доктаатын тургустунган кызматтары эде көөрү болур.

Ам ГФР-нин чазак болза, кажан АКШ, Англия болган Франция Германияны демилтиастарын баш бурунгар көрүп турар эвилекчи дугуржулаалардан бүрүн-биле хоорулгаак турар үеде, гитлерди Германиянын чүгө чокка дүжүп бергенин сөөлүдө баштайгы чылдар чидирген чүгүлери чедип аларын орадажып турар.

Эртен үдеги милитаристч чоруктан, Германияны өскүрү үндүргени делегейиң ийи дайынына өлүмүч аштырышкынардан — ГФР-ге кылганы ышкын чөптү ки чөндиргелерин Барын Германияны улугу кылган бе дээрли өөрөң көөр төлөдө, дайын сөөлүндөгү ол алды чылдар — чөдө четчир хуусаа-дыр.

Немец улустун Барын Германияда турар кезин алаанзыр чоруктуң төрөдизининге база катан алып, дайынын орунуче боттары кири тыртар арганы чак эскүрүлөөр эвес, харын-даа ол резолюция дээр бадылаан эске-даа хей-хей чурттар элтежин турар дээринин дугайын бир эвес Совет чазак мыттава чүдө болза, бүгү шымын оон чугаалаанын ол болур ийик. Адролуң шенелдеринин хортударынын шың сеткилдиг талазакчылары ол күрүлөөрүн санында өзөөш эвес бэр дээрин Совет чазак база-ла билеп турар. Иччангаш ам бир эвес адролуң чепселенишкенин эндере бодурун база катан күштөлдөрү дээр чүдө болза, шак мыдыг байдал өзү харымсалгыны чогуру үчүн олар боттары база-ла хүлөөр апаар дээрин ол күрүлөөрүн чазактары шуут болган ак-сеткилдиг-биле хүлөөп көрө чогуру ийик, чүгө дээрде адролуң шенелдерин үргүчүлээрине делегейин чыгап турар шак мыдыг француз бөлүктөргө ойтур согушкуну чогуру өйүдө бөрбөңер-дир.

Термоядролуң чепсетки шенелдеринин дигри органамгерге хоралы уржуктары Совет Эвилелинде эки билдинер, иччангаш шак мыды уржуктары эң-не өзөөш боттарынын бүгү хемчеглерин ап турар. Харын адролуң чепсетки кандыг-даа шенелдер кижилерин дүрүлдөп, сакгып-сетканын азырап турар. Бир эвес Совет чазак адролуң шенелдерин чорудар дугайында шийтирин арга чөптүн кырында

(Төңүзү 2-ги ардына).

СОВЕТ ЧАЗАКТЫҢ МЕДЕГЕЛИ АГРЕССОРЛАР ЧЫЛЧА ШАПТЫРГАН ТУРА

Совет улус Коммунистг партияның болгаш Совет чазактын политиказын бир үн-биле деткип турар

ДОНБАСС ДЕТКИП ТУР

Тайбын херек

(Төмүзү. Эгези 1-ги артында).

дап шыдагас, ол үнү немец кижилерини тоомартып шыдаар арталык, чепсекти эне-ажыктыг хевирлерин сайзырантайжыдырында болууда бар аргаларын ажыглас болза, болуун чуртунун улустарнын мурнуна, социалисттиг чурттарнын улустарнын мурнуна, тайбын амыдыралче чүткүп турар бугу улустарнын мурнуна болуун ыдыктыг хуузадеген күтсөтпөзү ол болур ийик.

20—30—50 болтам 100 миллион тонна тротил—бетитен күчүлүтүп каш инан адролот бомбаларын тургузарынын телевилелдери Совет Эвилелинде ачылды кылдыган, а майор Ю. А. Гагаринин болтам майор Г. С. Титовтун оларнын дузазы-биле Черни доландыр боттарынын чигелээр чүве чо комсоматт ужуушкунун боттандырганы ынды күчүлүтүп ракеталар ынды адролот бомбаларын көдүрүп үндүр болтам Совет Эвилелинде азы социалисттик өскө-даа чурттарже оортан халдаашкынын кылып болгу дег чер бөмбүрөзүнүн кайы-даа булуунга чедирер арталык. НАТО-нун шериг болуунун агресстиг политиказынын уржундан тургустунган байдалдан чөгүрү түнелдерин кылбас болза, Совет күрүненин, социалисттик лагеринин тайбынга ынакшыдыгы бугу күрүнелеринин аймыл чок чоруун болтам күчү-шылдын ажыглас дугайында черле болдуруп болбас угазымал чок чорук болур ийик.

Совет чазак бо медегелиди Совет Эвилелинин тайбынга ынакшыдыгы политиказын шыны-биле билип турар совет улустун чүгөле аянуу-теринге өскө, харын база термодролут чепсектиг чаз хевирлеринин шенеледе шикчилелерин Совет Эвилелинин чорудуп турарынын дугайын шынгын бургууларды болтам магат чок, даштык чурттарнын кижилеринге бо медегелиди кылып турар. Совет чазак болза, бо кемчиги өскө арга чогуула болтам тургустунган байдалдарда оң чыл-чогун улустар билип алтар боор деп быжыг бутура-биле бо базым кылып турар. Ол-биле кем-бурутулган ойнашкын кылар туралы агрессорну билиндирер төлөдө, тайбынга ынакшыдыгы күрүнелерин хамарышпас болтам аймыл чок турар чорунче кандыг-даа шураашкынын бугу чепсек-биле өйтүр шарына белең күш делегейге бар, харын шавышкынын чепсө агрессорга ол болуун ижезинге турдала челе бээр деп чүвени агрессор билген болтам көргөн турар.

Совет чазак болза, ол бугуун дугайын чүгөле ам бо үеде адролот шенелелерин чорударынче ону албадан чылдактарын туулунга чедир тодаргай кылар дөш чугаалап турар өскө.

Аймыл кылар дигерлип кел чыдарын бугу делегейин улустары билип азын дөш, тайбынын дайынарнын чименишкенин олар өскерин көргөн турун дөш, ол аймыл-биле демиселге боттарынын күштерин олар каттыштырып шыдаан турун дөш он дугайын Совет чазак бирги өлчөгөде сагындырып турар. Дайым дембөөрөшкенин өскүдүктүлөрүн кычкытырбас болтам чаз дайын дүргөдөп бар чыдар базымн арада доктаалыр дөш Совет Эвилелинде, ап турар он кайтамчыгыг күженишкенин-ринге дилим-биле даянм болур деп чүвени тайбынын камгалаар чорукту үнелер турар бугу кижилер билип азыннар.

Тайбын кожа-хөлбө догунаашкынын ленинчи принциптерин хажык чокка удуртула болдурамш. Совет Эвилели кымга-даа кижинмай турар болтам, оон туржук, кымга-даа халдарын бодайын турар. СССР-нин Чепсектиг Күштери боо-чепекти бир дугаарында кажанда ажыглас дээрин Совет чазак бугууреди-биле медегелин тур.

Бир өскө чепселенишкенин өңдөр бугууренин узуткаары чедип алдынар болза, бир өскө адролот чепсектиг шенелелерин чорударынын эргежок чугула кезеде чок болур болтам дайын кижинмай турар. Сталинский адролот чурттарынын доктринасы боо-чепекти бир дугаарында кажанда ажыглас дээрин Совет чазак бугууреди-биле медегелин тур.

Совет улусу бурзуу, улут-даа азы бичи чуртун, индустрия талазы-биле сайзырантай азы болуун экономиказын хажыгынын чүгөле аянуу-теринге өскө, харын база термодролут чепсектиг чаз хевирлеринин шенеледе шикчилелерин Совет Эвилелинин чорудуп турарынын дугайын шынгын бургууларды болтам магат чок, даштык чурттарнын кижилеринге бо медегелиди кылып турар. Совет чазак болза, бо кемчиги өскө арга чогуула болтам тургустунган байдалдарда оң чыл-чогун улустар билип алтар боор деп быжыг бутура-биле бо базым кылып турар. Ол-биле кем-бурутулган ойнашкын кылар туралы агрессорну билиндирер төлөдө, тайбынга ынакшыдыгы күрүнелерин хамарышпас болтам аймыл чок турар чорунче кандыг-даа шураашкынын бугу чепсек-биле өйтүр шарына белең күш делегейге бар, харын шавышкынын чепсө агрессорга ол болуун ижезинге турдала челе бээр деп чүвени агрессор билген болтам көргөн турар.

Совет улустун амыдыралче эрге-ажыктарын, болуун бурзуер турары шыкшаш, чепселенишкенин дүжүренин болтам тайбынын аксеткилдиг бугу таллактарынын эрге-ажыктарын илерейлештирер. Совет чазак болза, чепселенишкенин бүгү-нитти болтам бүрүн дүжүренин идеяы тодаргай херектер-биле бадитыттыган турун дөш, адролот чепсек кижилеринин амы-тыгына моон солгаар кажанда кылжынас болтам турун дөш күженишкенин оон катап улуттарынын делегейин бугу чурттарынын улустарын болтам чазактарын кылгылар тур. Чепселенишкенин бүгү-нитти болтам бүрүн дүжүрер дугайында дугуужула-гага ат салдырына Совет Эвилели кажанда белең дээрин Совет чазак боза катап бадитып тур, ол дугуужула термодролут чепсектиг шенелелерин база соксадыр ийик.

Совет чазактын бүгү политиказын күрүнелерин азында харылааш-кылга үндөлөш тургустунган турарынче, улустар салыгажыгына коштуу-биле хөгжүдүп, угаан-болалды үнелиг чүдүлери-биле бот-болун байдарычче болтам үргөдөшкенин чепсектерин азы хейну бугууреди дөш өскө, а кижилерге эргежок чугула материалдыг кижилерин кым хейну тургузарыл дөш чаржыгыне улашкан.

Совет Эвилелинин Коммунистг партиянын чаз Программанын төлөвилеи ол чагай чүткүлөр-биле синиккен, чоокку чөзөрү чылда совет улустун мурнуна салдыган практиктиг сорулгалар анда тодарыттыган.

Улустар аразынын аймыл чок чоруун быжыглар дөш демиселге совет улустун күженишкенин халас барбас, а оран делегейге быжыг, бутуулас тайбынды чедип алырынче, тайбынын болтам депшиленин өскө-даа бугу улустарын улаандырып турар идеяларынын тинделгенине күженишкенин-биле каттыжа бээр дээринге Совет чазак бурзурады.

Тайбынын болтам улустарын байыралынын херөе тиклээр, а агрессия күштерин кордалдары буза шаптырар.

Совет улустун амыдыралче эрге-ажыктарын, болуун бурзуер турары шыкшаш, чепселенишкенин дүжүренин болтам тайбынын аксеткилдиг бугу таллактарынын эрге-ажыктарын илерейлештирер. Совет чазак болза, чепселенишкенин бүгү-нитти болтам бүрүн дүжүренин идеяы тодаргай херектер-биле бадитыттыган турун дөш, адролот чепсек кижилеринин амы-тыгына моон солгаар кажанда кылжынас болтам турун дөш күженишкенин оон катап улуттарынын делегейин бугу чурттарынын улустарын болтам чазактарын кылгылар тур. Чепселенишкенин бүгү-нитти болтам бүрүн дүжүрер дугайында дугуужула-гага ат салдырына Совет Эвилели кажанда белең дээрин Совет чазак боза катап бадитып тур, ол дугуужула термодролут чепсектиг шенелелерин база соксадыр ийик.

Совет чазактын бүгү политиказын күрүнелерин азында харылааш-кылга үндөлөш тургустунган турарынче, улустар салыгажыгына коштуу-биле хөгжүдүп, угаан-болалды үнелиг чүдүлери-биле бот-болун байдарычче болтам үргөдөшкенин чепсектерин азы хейну бугууреди дөш өскө, а кижилерге эргежок чугула материалдыг кижилерин кым хейну тургузарыл дөш чаржыгыне улашкан.

Совет Эвилелинин Коммунистг партиянын чаз Программанын төлөвилеи ол чагай чүткүлөр-биле синиккен, чоокку чөзөрү чылда совет улустун мурнуна салдыган практиктиг сорулгалар анда тодарыттыган.

Улустар аразынын аймыл чок чоруун быжыглар дөш демиселге совет улустун күженишкенин халас барбас, а оран делегейге быжыг, бутуулас тайбынды чедип алырынче, тайбынын болтам депшиленин өскө-даа бугу улустарын улаандырып турар идеяларынын тинделгенине күженишкенин-биле каттыжа бээр дээринге Совет чазак бурзурады.

Тайбынын болтам улустарын байыралынын херөе тиклээр, а агрессия күштерин кордалдары буза шаптырар.

СТАЛИНО август 31. (СЭТА). Тайбынын камгалаарынче, герман айтырын дүргөн шиктирлеринче улашкан, партиянын болтам чазактын шиктирлиг ажал-чорудугузын Донбасс бүрүн чүдүлүгүзүп, деткип турар. Сталинский металлургия заводунун кан комбиникчилери оон дугайында база катап бир өп-сеткидин илереткенер. Шериг албанын хуузадеген эрттирген дайынчыларын халажырын түр соксадыр шиктир дугайында диндыгынын олар улут кичөөгөй-биле диннаанар.

Ол болза Совет күрүненин кылбас аргажок базым-дыр, биске дайын-биле кыжанып турарларга шиктин хары-дыр, ынчанга бис ол шиктирени деткип тур бис, ол бистин Төрөн чуртувустун камгалаары күчүзүн быжыглар.

Кудула кранынын машинин Александр Романовтун чугаалааны: — Кажан фашистер бистин чуртувусуе халдап келгенде, бис бичи турган бис, мычала-даа совет бажыны бурзуунге, өг-буле бурзуунге дайынчы чедирген аар-берге аймыл билер бис. Гитлерин салган хуузадеген эрттирген дайынчыларын халажырын түр соксадыр шиктир дугайында диндыгынын олар улут кичөөгөй-биле диннаанар.

Ол болза Совет күрүненин кылбас аргажок базым-дыр, биске дайын-биле кыжанып турарларга шиктин хары-дыр, ынчанга бис ол шиктирени деткип тур бис, ол бистин Төрөн чуртувустун камгалаары күчүзүн быжыглар.

Кудула кранынын машинин Александр Романовтун чугаалааны: — Кажан фашистер бистин чуртувусуе халдап келгенде, бис бичи турган бис, мычала-даа совет бажыны бурзуунге, өг-буле бурзуунге дайынчы чедирген аар-берге аймыл билер бис. Гитлерин салган хуузадеген эрттирген дайынчыларын халажырын түр соксадыр шиктир дугайында диндыгынын олар улут кичөөгөй-биле диннаанар.

Митингге ол ышкым инженер И. С. Талаченко, кудула кранынын ма-

шинин Т. Е. Ломкин болтам өскө-лер-даа чүве чугаалаанар.

Социалистг күрүненин күчү-күжүн быжыгларына чугула металлургия чуртуу улам-на хейну бээр бис—деп, Донец металлургия боттарынын хуузадеген резолюциянда чалгыс өп-сеткид-биле медегелин. Мартен цегинин коллективтин партиянын Топ Комитетинде болтам Совет чазактын бо чугула шиктирени партиянын XIII съездинде алдар кылдыр алган хуузадеген хууса бетинде кууседир-биле чалгыс өп-сеткидиг деткирени шиктирлер.

Сөглөн сөс ажил-херек кырынга боттарын: ол хүн чекке ийи эилдир бурзууге-ле графикте айтканын мурнап эилдиртинген.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет чазактын иштиги болтам үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

БИСТИ КОРГУДУП ШЫДАВАС

КЕМЕРОВО август 31. (СЭТА). Кемерово ГРЭС-тиң ажилчынары, инженерлери болтам техниктери анык шыге чылгып келгенер. Солдаттарын, старшиналарын, сержантыларын болтам офицерлерин курлавырже халажырын түр соксадыр дугайында СЭКП ТК-нын болтам СССР-нин Министрлер Чөвүленин шиктиренин талазы-биле болдаларын илереди дөш манча далгөч сөгүлдө дораан-на олар чылгып келгенер.

Барыын Берлинде чү болуп турарын бо хүнерде бугу дигтерин ажилдери дугуурезин-биле хайгаарал турар—деп, коммунистг күшчилер бригаданын удуртучуу А. Спирин чугаалаан.— АКШ-тын, Англиянын болтам Франциянын империалистери ол хоорайын дайынчы одаа, шпиконаар чоруктун болгаш өнүк-чөгүнүн төвү бадудуп алганар. Социализмдин чурттарыне халадар боттарынын аймылды планнарында тайбынын дайынары ам-даа ойналаваннар, ынчанга оларын Барыын Берлин дөш халабактып турар ужурунда, Германия-биле тайбын керезин чарарына дуураланып, биске дайын-биле кыжанып турарлар. Дээрлиер, ол болуумас-даа! Бисти коргудуп шыдавас силер! Германия-биле тайбын керезин чарарына турар.

Турбинанын машинин Д. Коноваловтун сеткил хайымышкыны-биле чугаалааны:

Барыын-герман ежөнзиректерин болтам оларын оеван ынды эзелеринин дайын бетелеткенине салгып артып каап болбас, совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

Совет кижилерге тайбын чүден-даа үнелиг болгай. Чүгө Германия-биле тайбын керезин чарары делегей байдалын чымчадыр болтам кижилерге тайбын амыдыралды хандыр. Делегейин ийги дайынчынын артымыннын дүргөн узуткаарынын айтырымына бистин партияныстын болтам чазавыстын быжыг болтам чылгыш чок туружу дөш сеткил сагымыстан өөрүп четтирди.

И. БАЙЫ,

Оларнын үнү

БАКУ. (СЭТА). Бир өскө агрессорлар дайынчы өскүдүптер болза олар чылча шаптырарлар! Совет кижилер агрессияны үндүрүп турар күштерин менгезин-биле чок кылар, улустарга санал четпес өлүм-чидимин болтам ажыг-човууларын таварыштырар орадажык дайынчынын бою туулуп шыдаар-даа. Азербайжанчынын мун-мун ажы-ишчилери ынды шынгын сагымыннын бо хүнерде кылып турар. Далай дүвүн үтпөтүр турар кан-демир бугуштү ортулуктарда-даа, Дашкессанын булу-үстүнде ишкеш бедик уургааларында-даа, Миль ховуунун ховен тараан шолдеринде болтам Сумгаиттин мартен-суутуларынын чамында-даа—чер-ле болганда республиканын ажилчы чоннары бистин Төрөн чуртувустун аймыл чок чоруун хандырарыне, оң камгалаар аргалынын быжыгларыне улашкан партияныстын болтам чазактын чаз шиктирени изин-биле чүдүлүгүзүп турарлар.

«Орджоникидзефинин» 12-ги далай тавыжынын коммунистг күш-ажылдыг салбырынын оператор-таарыштыркычы Бюк Мамедов мынча дөш:—Совет кижилер амгы үеде чаз Программанын хуузадеген алырына бетелеткен турар. ынчанга бис коммунистг тургузар төлөдө биске ажилчы камангызында-даа артык негеттин турар. ынчанга-даа бистин шериг албаныгымыз, ты курлавырже халаарын түр согаарадыр дугайында партиянын болтам чазактын шиктирени чүрек, теривистик ханызындаан чүдүлүгүзүп турар бис. Герман Демократик Республика-биле тайбын керезин чарарына моондактаар деп турар кижилерге ол шиктирени шыгыны сагымын болузу.

Бистин Коммунистг партияныстын болтам Совет чазавыстын чорудуп турары политиказын чалгыс үн-биле чүдүлүгүзүп турар ажилчы чоннарын митингилери Чуртук: «Тыва тууду» трезинин эш Павлюковка удурткан туудулар бригаданы Совет чазактын чаз Медегелин тавыжып тур. Фото В. Лутковтуу.

КӨДЭЭ АЖЫЛ-АГЫЙГА УДУРТУЛГАНЫ ЭКИЖИДЕР

Чөөн-Хемчик районун партия конференциясы

Чөөн-Хемчик районун XVI партия конференциясы бирги болтам ийги айтырылган СЭКП-нин чаз Программанын болтам Уставын төлөвилелеринин дугайын чугаалашкан.

30 чылды колхозтун даргазы эш Самданчик чугаалааны болза: — Партиянын чаз Программанын төлөвилеи көд

Ногаалар болгаш картофель белеккелин чедишкенин чорудар

Коммунист партиянын Программанын төлөвилегинде чулга ашчынын адебиетин тургузуу, чонун тандырылганын дика өжжидеринди орунлаштырып салып турар.

Картофельди, ногааларны болгаш кат-чимисти, мөңгүлери белеккээр чонун өзүп турар негеддерин хандырычычте улганган чулга соругаларын бирээни болуу. Бо чылын картофельдин болгаш капуста-ны дүжүү өл продуктулар-биле нияттин чеменинде черлерин болгаш чоңа салгыларын долу хандырып болур хире кемээрге оларын белеккээр артын берип турар. Помидору, мөңгүлери, каттары хей-ну белеккел, чоңа салып болур ар-га бар.

Бо чылын колхозтарда болгаш совхозтарда хей-хей нога бригадалары ногааларнын эки дүжүдү өстүрүп дүш өзөш эвес күштү үндүргөн. Улуг-Хем районун «Күш-ажылдын хостуу» колхозтун нога бригадалары картофельдин, капуста-нын, помидорун чыгы ажаалганын эки чорутканын оларын үндүжү эки болган. Ол колхоз бо чылын кооперацияга 500 центнер мөңгүлөрүн, 250—300 центнер капуста-ны болгаш элэн хей картофельди са-дар. Ол-ла районун «Улуг-Хем» болгаш «ТКА 25 чылы» совхозта-ры болгаш өскө-да ажил-агыйлары ногааларын багыт эвес дүжүдүн ажаап алыр. Чөөн-Хемчик районун «Чыраа-Бажы» совхозта ногааларын үндүжү база-ла багыт эвес. Совхоз бышкан помидору ажаалган, элэн хей центнери Ак-Довураттын, Чадананын болгаш Кызылдын чурттакта чонунга са-лары-биле чорутка.

Танды конторазы (директору эш Сорокин), Каз-Хемини (директору эш Оганок) белеккел ажилын кош-как чорудуп турар. Мөңгү хайынды-рар 15 пунктулардан чүгө 5 пунк-тулар белеккелтинген. Каз-Хемини белеккел конторазы мөңгү хайын-дырар 4 пунктуларын чүгө 2-ин белеккел, а Тандын белеккел конторазы—4-тен 2-ни белеккел. Тайга тоорун чымырнга белеккел барык-ла калбарбаан. Бо чылын 300 центнер мөңгү болгаш 4000 цент-нер тоорукту белеккээр планын.

Ногаалар болгаш картофель хү-лөп алырынга белеккелдин болгаш кат-чимис, тоорук чымырын бо улуг чептерини облостребовотун белеккел аргелелин, оон началь-ны эш Житовту таланын район-нарын белеккел контораларын директорларына чепте негел-де салып турары-биле тайлыбрат-тылар.

Кат тоорук, мөңгү чымырын тускай бригадаларын колхозтар-биле болгаш организациялар-биле керөөлөр бугаар тургузуу, оларын транспорт-биле, савалар-биле хан-дырып, ол бригадаларын дүжүлүгү белеккелчилерге багыттып, тус-кай черлерин айттылганын ай-Бригадаларын алырар, ол черде ил-дү болур-ла.

Совет улустун амырларын эрге-жиктирип, болуун бугурун эрге-жиктирип болгаш тайбынын а-жыктарын бугу талалыкларын ил-де-ажыктарын илгерилешиш, дүт чазак болза, чепселенишиш бүгү-ниги болгаш бүгүн дүжү-рүлериин идея тодарай хере-ж-биле бадыйташтыган турган эш, адролук чепсе кижилери эш-тынынга мөөн соггар кала-да кыжанын болгаш турган дүш дүженишкенин оон катал-аттарына делегейин бугу чур-тарынын улустарын болгаш чазак-арын кыйгырып тур. Чепсел-енишкенин бүгү-ниги болгаш бү-гүн дүжүр дугайнда дүжүрү-лүгө ат салырыга Совет Эвилели ажаап-да белек дээрин Совет ча-бак база катал бадыйтап тур, ол дүжүрүлүгө термодролук чепсе-тин шенделерин база соксадыр-ийт.

Совет чазактын бүгү политиказын хурунелерин аразында харыла-лар тайбын кожа-келбө дугунаш-кыга үндөйлөш тургустуган ту-дүрүнчө, улустар салгылажылган «хостуу-биле көгүдүп, угаан-бол-дын үнелиг чүлдери-биле бот-бол-дун байдырычыч болгаш үргөдүш-кенин чепсектерин аям хейну бугу-рүлү дүш эвес, а кижилерге эрге-жок чулга материалдыг кижилер-ни кым хейну тургузарыл дүш чар-жырычычте улганган.

Совет Эвилелин Коммунист партиянын чаз Программанын төлөвилегинде ол чагай чүткүлөр-биле синякка, чоккук чээрби чылза совет улустун мурунда салдыган практикат соругалар гнда тода-раттыган.

Улустар аразынын аймыл чок ч-де (Бистик коргудуп шы)...

Эрткен чылдын чептерин болгаш алдагаларын бо чылын хат-тавазы өргөжөк чууга. 1960 чылда херегел кооперациянын хей-хей белеккел ажилдыктырын планын күтүспөзүн — картофельди 94 хуу, ногааларын чүгө 49 хуу күтүспөзүн. Картофель белеккелин планын долур күтүспөзүн болурунч аргам турган. Илангы Бай-Тайга, Барын-Хемчик районнарын белеккел конторалары картофель белеккелин багыт чоруткан. Чөөн-

Тайбыннын болгаш айыыл чок чоруктун эрге-ажыктарынга

Шери албанын хуусаалын эрт-тирген солдаттарын, мастротарын, сержанттарын болгаш старшина-ларын курлавырже халаштырып үн-дүлериин хуусаалын тур узалдыр-гайында СЭКП ТК-нын болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелин шит-тири социалист лагерини чурт-гейини парадгаларын кичөөн-гейини төвүде туруп турар. Сол-дунар бо шиттирини ССРЭ-ниң бол-гаш социалист өскө-да чурттар-ны аймыл чок чорун хандыры-ныч талазы-биле өргөжөк чуугаа кемет болгаш чуугаа базым деп үнелел көрүп турар.

Улустар аразынын байдыамын чидилгени-биле болгаш НАТО-нун кижигүнери күрүнелерин тал-лазын Совет Эвилели база соци-алист өскө-да чурттарга шуут кыжанышпаан, боо-чепсести өндөре бугурун улум күштөдирип турар болгаш шериг калчараашкынын кедереп турда, Совет Эвилели бо базымы кылар ужурул деп «Неес Дейчланд» сол-дун мелеген турар. Румын Улус Республиканын бүгү төп солдунары-ныч бирги арнынны көсүк чегине улуг эгелер-биле СЭКП ТК-ның бол-гаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүл-елин үндүрүш...

КЕМЕРОВО, август 31. (СЭТА). Кемеровск ГРЭС-тиң ажилчынары, инженерлери болгаш техниктери ажим шөгө чыгып келгенер. Сол-даттарын, старшиналарын, сержан-тыларын болгаш офицерлерин кур-лавырже хазаларын түр соксадыр-дугайнда СЭКП ТК-нын болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелин шиттириниң талазы-биле бодала-рын илерид дөш мааза дөлчөк сөөлүндө доразан ол олар чыгып келгенер.

Барын Берлинде чү болуп турарын бо хүнүрөдө бүгү дүшүр-кенин дүвүрөзүн-биле хайгаар-лар турар—деп, коммунист күш-ажыл бригаданын мурункучу А. Спирин чугаалаан.— АКШ-тын, Англиянын болгаш Франциянын им-периялестери ол хоорайын дайы-нын оода, шпионар чоруктун бол-гаш өчүк-чөгөнчө төвү болуруп алганар. Социализмни чурттар-гыч халдар боттарынын аймылдыг пландарында тайбынын дайынын а-м-да ойталазыннар, ычтанган оларын Барын Берлин дөш хал-бактынын турар ужуру ында, Гер-мания-биле тайбын керезин чарары-га уурулаанып, биске дайын-биле кыжанып турарлар. Дээрлик, ол болдунас-да! Бисти коргудуп шы-давас силер! Германия-биле тайбын керезин чардыган турар.

Турбинанын машинини Д. Коно-валовтун сеткип хайнышкынын-биле чугаалааны.

Барын-герман «жээкчирек-терин болгаш оларын океан ын-дында эолериниң дайын белеккел-леринге салып артып каап болбас,

Улустар аразынын аймыл чок ч-де (Бистик коргудуп шы)...

Улустар аразынын аймыл чок ч-де (Бистик коргудуп шы)...

Тараа ажаап алышы мал чөмненин белеккэрин кошкадып болбас

Барын-Хемчик районун «Шек-пэр» совхозунун ажил-ичилери партиянын XIII съездинге төлө-тиг ужуражыр дөш мал чөмнени белеккээр хайнышкынын ажилдыктырын ажаалдап турарлар. Чижээ, совхозтун үш салбырын ситен шөдөринде 268 кижи 90 хол кадыры-биле болгаш 9 тракторлар, 46 айттар-биле ажилдап турарлар. Устүндө айыт-кан тыртат болгаш ажилдаар күш-тер-биле август айның 25-ке чедир 2619 га черин ситенин кескен, оон 2933 тонна ситенин бөгөш, 217 сараттарын тургустан.

Совхоз ниятин-биле 11000 тон-на силос салыр планын тургаш, сөөлү хүнерге чедир херек кы-рында 6011 тоннаны түс-түс өлгү-ларда болгаш чер кырында силос-таан Совхоз ситен белеккээр пла-нын 58,7 хуу, силос салырынын планын 54,6 хуу күтүспөзүн.

Биче-Тей салбырынн Терек-Ба-жынын адаанда шөдө 80 гектар кукурузаны кезип өгөлөн, баштай-гы хүнерге 103 тонна кукуруза-нын ногаан массаны ажаап алган. Мында Иван Ооржакка уурткан 4 анык механизаторлар ажилдап турар.

Совхозтун тараа, ситен шөдөр-инде ниятин-биле 12 участка бар, ол участкаларда ажилдап турар ме-ханизаторларга болгаш хову ажил-дыкчыларына СЭКП-нин Программа-нын болгаш Уставынын төлөвилегин 15 кезек черге таныштырган.

М. ЧУЛДУМ.

Механизаторлар ажаалдаа

Улуг-Хем районун «Х Улуг-ху-рал» колхозунун Оттук-Дашта 65 га кызыл-тазын ажаары-биле ком-байнер Михаил Чернык-оол бол-гаш Павел Филимоновту чоруткан. Механизаторлар барган дордан-на Чернык-оол 25 гани, Филимонов 40 гани кестирген. Олар 1 гадан-на ор-тума-биле 14 центнер дүжүтү ал-ганнар.

Ам анык механизаторларын бол-гаштун Кара-Тал участкада 50 га арбайын ажаары-биле чоруткан.

М. МЕНДОТ.

ЧАА СТОЛОВАЯ

Бай-Тайга районда «Тал» сов-хозтун Бай-Тал салбырында чаа столовая ажилтынганы ажилчына-рын аш-чөм-биле хандырыгына улуг ажим-дузалык болган. Хамык-тын мурунда оон бакмынын сел-тегезин эки кылган.

Хунуң-не дүш санында ажил-чынар столовадан чөмөнни ал-гаш ажилдап чоруп турар. Райпо баштаар чери чөм продуктуларын үзүктөдирбей хандырып турар. Столовая ажилдыкчыларында үш комсомолчулары быжылган: пова-рында Ш. Хомушку, чөм дамыкты-зында Х. Херте, кассиринде Т. Хо-мушка ажилдап, чөмөнчилерге элтиг-ээдлек болуп турар. Кыдын-ган чөмөр шымарыг, эки амдан-ныг.

Совхоз салбырынын чаа столова-зынга хунуң-не 50—60 кижи чөмөнни, 30—40 рубль орулда кырып турар. Столовадын чөм эки дээрин ажилчынар боттары-ла чу-гаадап турар. Мында эът аймадан кылган чөмөр язы-буру, котлет, гулаш, ээттиг мун, оон анылда компот, чигирин шай, ристиг каша, бооваар, олады болгаш оон-даа өскө чөмөр бар.

Х. КАРА-ООЛ.

Бичан июльдуң собогу хуну—понедельник турган. Барын Гер-манияда Борнвар концентриниң заводтарынын 17.000 ажилчына-ры, мастротари, техниктери, албай-хаакчылары ажилче далаш-биле шуужуп-ла турганнар. Дүш хун оларын чамдыктар хоорай даш-тыкче үнүп дымтанып, ажаал-даа чораяннар. Ожаалдан черде бол-бас, ыччал барза сатмадырыг алыр нийке эзы оон-даа дора чүгө-ге таваржым, ажаалдан үндүр олааттырып болур.

Ол бугуруге чериниң херининч эжинеге баштай он шаа, оон соонда чүс-чүс, муң-муң кижилер доктаап чыгып-ла турганнар. Хаалга шуут хаагыг болган.

Бо чорукту тараткан Кейстон агентиле ажилчынарын чүгө бир муку ол заводка артып каар, а артканыры ажил чок калган-дар дээрин дымнаткан.

Заводтук кол бакмынын хаалганын чанында кым-даа чок аларган.

Фото Кейстоннуу.

Ужур-дүржон чөңгээ

БОИИ, август 30. (СЭТА). ГФР-де ССРЭ-ниң салыг төлөзүнүн Кельн эррайда ажилдыкчы инженер В. А. Припольцевти ажилдан чыгып бола барын герман полиция тулап сергулдаан. ССРЭ-ниң ГФР-де ачтин ди

Чериниң төлөзөкчилери ГФР-ниң ДХМ-ин болгаш милициянын дам-чытыр дүрүм чок бугу-биле хоруг-датка совет хамаатынч чораян чер-ин тодардырын болгаш оон-биле ужуражырын чөшөөрелин чедип алырын хей уда орадашкан. ГФР-ниң эрге-чагыралары дегейт харылааларын практикамын ол дүрүм бугуар болгаш эн бөдүр негеддерин хандырынган ойтала-налар.

В. А. Припольцевти Эссен хоорай-да ителеге кара бакмынчө чорут-кан деп чүве паралага дамчытыр сөөлүтрди билдирген.

Совет элчин чериниң төлөзөкчи-леринин В. А. Припольцев-биле ужу-ражыр дугайында негеддеринче харын кылдыр барын герман суд органын улустар аразынын прак-тикамын дымталып көрбөз дүрүм чок бойдалды, В. А. Припольцев-би-ле чугаа өрс дылга эвес, а немец дылга болурун негез.

Бар мөдөөлөрдн алырга, В. А. Припольцевти дааны агсы улутпаан болгаш анаа шаштырылгы айтыр-ларын үзүктөл чок салып турганнар. Буружаз паралага В. А. Приполь-цевтин дугайында мелегей хоп-ну-гүдери таралды, оун азам-буру кем-херектерге чыпшыр бургуудын турар.

ССРЭ-нин элчин чери полицейжи эрге-чагыраларын дүрүм чок бол-гаш чөңгөзүгө хөдөлгөшкенинеге удуур шиттирлиг удурунанышкы-нын меледөөн болгаш В. А. При-польцевти саалда чок хостаарын не-гез.

БАШТЫР

Совет улустун амырларын эрге-жиктирип, болуун бугурун эрге-жиктирип болгаш тайбынын а-жыктарын бугу талалыкларын ил-де-ажыктарын илгерилешиш, дүт чазак болза, чепселенишиш бүгү-ниги болгаш бүгүн дүжү-рүлериин идея тодарай хере-ж-биле бадыйташтыган турган эш, адролук чепсе кижилери эш-тынынга мөөн соггар кала-да кыжанын болгаш турган дүш дүженишкенин оон катал-аттарына делегейин бугу чур-тарынын улустарын болгаш чазак-арын кыйгырып тур. Чепсел-енишкенин бүгү-ниги болгаш бү-гүн дүжүр дугайында дүжүрү-лүгө ат салырыга Совет Эвилели ажаап-да белек дээрин Совет ча-бак база катал бадыйтап тур, ол дүжүрүлүгө термодролук чепсе-тин шенделерин база соксадыр-ийт.

Совет чазактын бүгү политиказын хурунелерин аразында харыла-лар тайбын кожа-келбө дугунаш-кыга үндөйлөш тургустуган ту-дүрүнчө, улустар салгылажылган «хостуу-биле көгүдүп, угаан-бол-дын үнелиг чүлдери-биле бот-бол-дун байдырычыч болгаш үргөдүш-кенин чепсектерин аям хейну бугу-рүлү дүш эвес, а кижилерге эрге-жок чулга материалдыг кижилер-ни кым хейну тургузарыл дүш чар-жырычычте улганган.

Совет Эвилелин Коммунист партиянын чаз Программанын төлөвилегинде ол чагай чүткүлөр-биле синякка, чоккук чээрби чылза совет улустун мурунда салдыган практикат соругалар гнда тода-раттыган.

Улустар аразынын аймыл чок ч-де (Бистик коргудуп шы)...

БӨГҮН „ТУВИНСКАЯ ПРАВДАДА“

«Совет чазактын Меделегин» ажилчы чоннарын дөшкө, чүгө-дүгүтүп турарынын материалдарын солуду парлаан. «Тарзан чурт, күш-ажылды болгаш сорук кириш-кинин баралаттыгы»—деп ния-ти эгенин адаанда Танды районун Сталин аттыг колхозунда материал-дарын кирген. Ол колхоз күрүнөтө тараа дүжарынын талазы-биле хү-лөзөгенин областа бир дугаарында күтүспөзүн.

«Сээд мурунун илдири» деп эгенин адаанда СЭКП-ниң Танды райкомунун штаттан дашкаар ин-структору И. Романенкоң болгаш 1923 чылдан бөр СЭКП кижигүну Д. Данзын-оолдун чүлдери пар-

Редаторнун ораалчызы Д. О. БЕГЗИ.

ОБЛАСТЫҢ КИНОЭКРАННАРЫНГА

«КАА-ХЕМ»: Мультипликация 10 шакта; «Чарылбас өнүктөр» 11.15 шакта; «Эми ырызы» 3.15, 7.15 шакта; «Аас-кежиниң үш нады» 5.15 шакта; «Чаз черге ке-жериң өйү келген» «Аас-кежини-ниң үш нады» 9.15 шакта.

«ЕНИСЕЙ»: «Кызыл донга» 2.30 шакта; «Париттиң бурган незинин дуганы» (2-ги кезээ) 4.30, 6.30 шакта; «Джунглилерниң коппа-зы-биле» «Париттиң бурган нези-нин дуганы» (2-ги кезээ) 8.30 шак-та.

«ВОСТОК»: «Хемде оттар» 3.15 шакта; «Париттиң бурган незинин дуганы» (1-ги кезээ) 5.15, 7.15 шакта; «Нажар балычының ча-жыды» «Париттиң бурган незинин дуганы» (1-ги кезээ) 9.15 шакта.

ЧАЙГЫ КИНОТЕАТРАГА: «Хелеге болгаш чырым» 5, 7, 9 шактарда.

деп кинону көрүнер.

Тараа ажаап алышы мал чөмненин белеккэрин кошкадып болбас

Барын-Хемчик районун «Шек-пэр» совхозунун ажил-ичилери партиянын XIII съездинге төлө-тиг ужуражыр дөш мал чөмнени белеккээр хайнышкынын ажилдыктырын ажаалдап турарлар. Чижээ, совхозтун үш салбырын ситен шөдөринде 268 кижи 90 хол кадыры-биле болгаш 9 тракторлар, 46 айттар-биле ажилдап турарлар. Устүндө айыт-кан тыртат болгаш ажилдаар күш-тер-биле август айның 25-ке чедир 2619 га черин ситенин кескен, оон 2933 тонна ситенин бөгөш, 217 сараттарын тургустан.

Совхоз ниятин-биле 11000 тон-на силос салыр планын тургаш, сөөлү хүнерге чедир херек кы-рында 6011 тоннаны түс-түс өлгү-ларда болгаш чер кырында силос-таан Совхоз ситен белеккээр пла-нын 58,7 хуу, силос салырынын планын 54,6 хуу күтүспөзүн.

Биче-Тей салбырынн Терек-Ба-жынын адаанда шөдө 80 гектар кукурузаны кезип өгөлөн, баштай-гы хүнерге 103 тонна кукуруза-нын ногаан массаны ажаап алган. Мында Иван Ооржакка уурткан 4 анык механизаторлар ажилдап турар.

Совхозтун тараа, ситен шөдөр-инде ниятин-биле 12 участка бар, ол участкаларда ажилдап турар ме-ханизаторларга болгаш хову ажил-дыкчыларына СЭКП-нин Программа-нын болгаш Уставынын төлөвилегин 15 кезек черге таныштырган.

М. ЧУЛДУМ.

Механизаторлар ажаалдаа

Улуг-Хем районун «Х Улуг-ху-рал» колхозунун Оттук-Дашта 65 га кызыл-тазын ажаары-биле ком-байнер Михаил Чернык-оол бол-гаш Павел Филимоновту чоруткан. Механизаторлар барган дордан-на Чернык-оол 25 гани, Филимонов 40 гани кестирген. Олар 1 гадан-на ор-тума-биле 14 центнер дүжүтү ал-ганнар.

Ам анык механизаторларын бол-гаштун Кара-Тал участкада 50 га арбайын ажаары-биле чоруткан.

М. МЕНДОТ.

ЧАА СТОЛОВАЯ

Бай-Тайга районда «Тал» сов-хозтун Бай-Тал салбырында чаа столовая ажилтынганы ажилчына-рын аш-чөм-биле хандырыгына улуг ажим-дузалык болган. Хамык-тын мурунда оон бакмынын сел-тегезин эки кылган.

Хунуң-не дүш санында ажил-чынар столовадан чөмөнни ал-гаш ажилдап чоруп турар. Райпо баштаар чери чөм продуктуларын үзүктөдирбей хандырып турар. Столовая ажилдыкчыларында үш комсомолчулары быжылган: пова-рында Ш. Хомушку, чөм дамыкты-зында Х. Херте, кассиринде Т. Хо-мушка ажилдап, чөмөнчилерге элтиг-ээдлек болуп турар. Кыдын-ган чөмөр шымарыг, эки амдан-ныг.

Совхоз салбырынын чаа столова-зынга хунуң-не 50—60 кижи чөмөнни, 30—40 рубль орулда кырып турар. Столовадын чөм эки дээрин ажилчынар боттары-ла чу-гаадап турар. Мында эът аймадан кылган чөмөр язы-буру, котлет, гулаш, ээттиг мун, оон анылда компот, чигирин шай, ристиг каша, бооваар, олады болгаш оон-даа өскө чөмөр бар.

Х. КАРА-ООЛ.

РЕДАКЦИЈАНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шетинкин кудумчузу, бакың № 3 ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторнун 24-63, редакторнун ораалчызынын 35-24, пропаганда кидизиниң 37-13, иштики информация кидизиниң 20-60, чага болгаш совет тургузут кидизиниң 21-27, үлетүр болгаш транспорт кидизиниң 22-64, бугалтарынның 31-75, корректорларынның 21-47. Солун келбей барганда 32-75 телефонче долгар.